

بررسی و تحلیل ویژگی‌های کالبدی و ساختار فضایی تکیه اجابن

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۹/۱۵

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۰/۲۰

کد مقاله: ۳۵۴۰۱

مرجانہ نادری گرزالدینی^۱

چکیده

تکیه به عنوان مکانی مقدس، تجلی کالبدی فرهنگ شیعی و ارزش‌های نهفته در قیام عاشورا است که منشأ پیدایش آن، برخاسته از نیازهای معنوی و باورهای مذهبی شیعیان می‌باشد. این بنا به دلیل ماهیت معنوی، نزد مردم از منزلت و قداست والایی برخوردار است؛ از این رو به عنوان عنصری شاخص، نقش مهمی در کالبد فضاهای شهری و روستایی دارد. تکیه اجابن یکی از تکایای تاریخی شهر بابل است که در بافت قدیمی شهر قرار دارد. ساختار این بنا از الگوهای رایج معماری تکایای مازندران در دوره قاجار تبعیت نموده است. هدف از پژوهش حاضر، بررسی و تحلیل عناصر کالبدی و فضایی این بنا با محوریت نقش اقلیم در شکل‌گیری ساختار آن می‌باشد. روش تحقیق در این مقاله، توصیفی-تحلیلی است و داده‌ها به صورت مطالعات میدانی و کتابخانه‌ای گردآوری شده‌اند. نتایج بیانگر آن است که نوع مصالح، فرم و ساختار بنا و محوریت آن متأثر از شرایط اقلیمی منطقه می‌باشد و در این بنا از راهکارهای اقلیمی مناسبی جهت کنترل شرایط محیطی و ایجاد فضایی مطلوب استفاده شده است.

واژگان کلیدی: بناهای آیینی-مذهبی، تکیه اجابن، اقلیم، ویژگی کالبدی، ساختار فضایی.

۱- عضو هیئت علمی دانشکده فنی حرفه ای دختران بابل.